

Bu çözüm kitapçığında 75 sorunun çözümü vardır.

1. Barry Buzan: Medeniyetler Bütünleşmesi Teorisi
Zbigniew Brzezinski: Büyük Satranç Tahtası Teorisi
Nicholas J. Spykman: Kenar Kuşak Hakimiyet Teorisi
Hausy Scitaklian: Hava Hakimiyet Teorisi
Cevap D
2. Dünya'nın Güneş etrafındaki yörüngesinin elips olmasına bağlı olarak 3 Ocak tarihi Güneş'e en yakın olduğu tarihtir. Günberi ya da perihel olarak da adlandırılır.
Cevap D
3. **Sürempoze profil:** Bir alanda belli aralıklarla çizilen profillerin çakıştırılmasıyla oluşur. Arazinin esas karakterini tespit etmemizi sağlar.
Mürtesem profil: Farklı seviyedeki aşınım yüzeylerini tespit etmek amacıyla çizilir.
Kaydırılmış profil: Seri profillerin birbirini maskeleyecek şekilde çizilmesiyle oluşur.
Talveg profili: Akarsu yatağını takip ederek kaynaktan ağza kadar çizilen profillerdir
Cevap D
4. Yeryüzünün bir kısmının derinlik ve yükselti basamaklarının türlü değerlerini profil gösterir
Cevap E
5. "Nebula denilen kızgın gaz kütlesi eksen çevresindeki sarmal bir hareketle dönerken zamanla soğuyup küçülmüştür." teorisi Kant-Laplace (Nebula) Teorisi olarak bilinmektedir.
Cevap E
6. Okyanus akıntılarında ve sürekli rüzgârlardaki sapmalar Dünya'nın eksen hareketi sonucunda ortaya çıkmaktadır.
Cevap C
7. Havanın aniden ısınması, yükselmesi ve soğuması sonucu oluşan kümülönimbus bulutları yüksek ve dikey gelişimli bulutlardır. Alt kısımları su, üst kısımları buz taneciklerinden oluşur. Altta su tanecikleri yükselmeye devam edip üstteki buz kristalleriyle birleşir. Dolu yağışları da genelde bu bulutlardan gerçekleşir.
Cevap B
8. Belirli bir yerde yeryüzüne düşen yağışın tutarını saptayan meteorolojik alet plüviyometredir.
Barometre: Basınç
Higrometre: Nem
Anemometre: Rüzgâr
Cevap A
9. Litolojik yapı yani arazi yapısı bir yöredeki yağış etkinliği üzerinde etkili olmamaktadır.
Cevap D
10. Kanarya soğuk su akıntısı Kuzey Afrika'nın batısında Sahra Çölü'nün kıyıya yaklaşmasına neden olmuştur. Diğer akıntıların etkili olduğu yerde böyle bir durum söz konusu değildir.
Cevap E
11. Fiziki haritalarda il sınırı bulunmadığı için il yüz ölçümüne ulaşılmamaktadır. Ancak diğer özelliklere fiziki harita üzerinden ulaşılabilmektedir.
Cevap D
12. Durgun hava kütesinin alt katları hızla dolar, buharlaşma kısa sürer ve az olur.
Cevap E
13. Kıyı çizgisinin gerilemesiyle falezler oluşur. Falez dö-küntülerinin de parçalanması sonucu ortaya çıktığı ifade edilen şekil abrazyon platformudur.
Cevap B
14. Özelliği verilen volkan, stromboli tipi volkandır ve Sicilya'nın kuzeyindeki Lipari Yanardağı'nda bu tipin en güzel örneğidir.
Hawai: Hafif şiddetle çok sıcak çok akışkan lav çıkaran volkan tipidir
Pele: Ani ve şiddetli patlamalarla katı maddeler ve yoğun bulutlar çıkaran volkan tipidir.
Volkano: Çok kıvamlı lavlar çıkaran volkanlardır.
Cevap C

15. Buzul ya da kalıcı alt sınırı (toktağan kar) Ekvator'dan kutuplara doğru alçalır. Bu dağlardan Ekvator'a en yakın olan yaklaşık 2° kuzey enleminde başlayan dağ Kilimanjaro Dağı'dır.

Cevap E

16. Granit grubunun yüzey kayacı riyolittir.
Diorit grubunun yüzey kayacı andezittir.
Siyenit grubunun yüzey kayacı trakittir.
Gabro grubunun yüzey kayacı bazalttır.

Cevap A

17. Korozyon etkisi akarsuyun geçtiği alanlardaki kayaları eritmesidir. Eriyebilen kayaların bulunduğu alanlarda bu etki daha kuvvetlidir. Zap Suyu dışında verilen akarsular Türkiye'nin karstik bölgelerine denk gelmektedir.

Cevap E

18. Ultisols grubu lateritleri ifade eder. Laterit topraklar Türkiye'de sadece Rize çevresinde çok dar bir alanda lateritleşme olayı olarak görülür.

Cevap B

19. Kserofitler: Kurak bölgelerde
Mezofitler: Yarı kurak bölgelerde
Hidrofitler: Açık tatlı sularda
Higrofitler: Nemli bölgelerde yaşayan bitkilerdir.

Cevap E

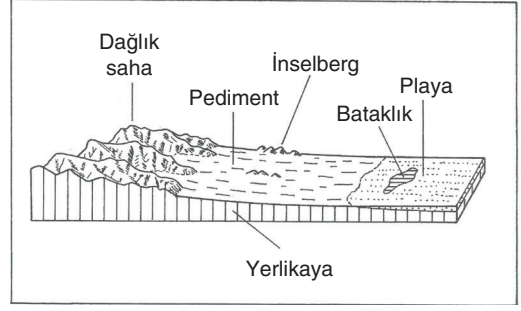
20. Ph değeri 1 ile 7 arasında olan topraklar asidik topraklar olarak geçer. Asit oranı rakam büyüdükçe azalır. Yani 7 nötr olarak kabul edilir. Asit topraklar nemli bölge topraklarıdır. Topraktaki kalsiyum ve potasyum yıkanıp demir ve alüminyumun kalması bitkinin zehirlenmesine neden olur.

Cevap B

21. Türkiye'de özellikle nemli bölge olan Karadeniz'de orman tahribatından sonra meydana gelen bitki örtüsü psödömakidir. Orman gülü psödömaki formasyonuna ait değildir. Ormanaltı bitki örtüsüne aittir.

Cevap E

22.

CEVAP C

23.

Kimyasal Tortul Kayaçlar

Silisli	Karbonatlı	Evaporitler	Yanıcı Kayaçlar
Sileks	Traverten veya kalkertüfü	Kalker	Turba
	Oolitik kalker	Jips (Alçıtaşı)	Linyit
	Dolomit	Anhidrit	Maden kömürü
		Kayatuzu	Antrasit
			Petrol
			Asfaltit

CEVAP A

24. Birden fazla iklim bölgesinden geçen akarsular karma rejimli akarsulardır. Ancak Bakırçay Ege Bölgesi'nde ve yağmur rejimli akarsulardandır.

Cevap D

25. Amiktik göl: Tabakalar arası sıcaklık değişimi olmayan yüzeyde kalın bir buz tabakasıyla kaplı göllerdir. Bu göllere Antarktika, Grönland ve çok yüksek dağlarda rastlanır.

Cevap A

26. Ölüm oranının en düşük olduğu ülkeler Japonya, Çin ve Kuzey Amerika ülkeleridir. Rusya'nın ölüm oranlarının yüksek çıkmasının nedeni aşırı alkol tüketimidir.

Cevap E

27. Çan Şeklindeki Nüfus Piramidi; Belirli bir süreçte düşük olan doğum oranlarının sonradan artış gösterdiği ülkelere ait nüfus piramididir. Bu nedenle piramidin taban kısmı genişlemeye başlamıştır. Piramidin üst kısmının geniş olması ise yaşlı nüfus oranının fazlalığından kaynaklanmaktadır. ABD ve Kanada gibi gelişmiş ülkelerin nüfus piramitleri bu şekildedir.

Cevap A

28. Bir ülkenin nüfus miktarına bakarak o ülkenin gelişmişliği hakkında yorum yapılamaz. Örneğin, Japonya 127 milyon nüfusa sahiptir ve oldukça gelişmiştir. Bu durumda nüfusu çok olan ülkeler gelişmiştir dersek, Endonezya da 270 milyon nüfusa sahiptir. O zaman Endonezya'nın Japonya'dan daha gelişmiş olduğunu söylemek gerekir ki bu da doğru değildir.

Cevap E

29. Birinci Sıçrama Dönemi;Yaklaşık 1 milyon yıl önce insan, avcılık yaparak besin ihtiyacını karşılayıp; kendini vahşi hayvanlardan da korunmuştur. Böylece insan ömrü uzamış ve vahşi yaşamın etkisi azalarak nüfusta 1. sıçrama dönemi yaşanmıştır.

Cevap A

30. Türkiye'de en geniş alana yayılan meyve üzumdür. İkinci sırada da elma gelmektedir. Bu iki meyvenin sıcaklık istek aralığı geniştir. Kolayca buldukları alanın sıcaklığına adapte olurlar.

Cevap E

31. İki ya da daha fazla ürünü bir arada yetiştirmeye enterkültür adı verilir. En güzel örneği de İtalya'daki üzüm bahçeleridir.

Cevap D

32. Silikon toprakta silikon, silika ve silikat şeklinde bulunur. Her biri işleme tabi tutulunca sanayinin en önemli ham maddelerinden biri haline gelmektedir. Çin, ABD, Norveç, Rusya en önemli silikon üreticilerdir.

Cevap E

33. Rüzgâr gücünden ilk elektrik üretimi 1890'da Danimarka'da sağlanmıştır. Bugün en çok rüzgâr enerjisi üreten ülke 6. 915mw ile Almanya'dır.

Cevap C

34. Gülek Geçidi Adana'yı İç Anadolu'ya bağlar. Mersin'i İç Anadolu'ya bağlayan geçit ise Sertavul'dur.

Cevap D

35.

Tarım ürünü	Anavatanı
Buğday	Güneybatı Asya
Pirinç	Muson Asyası
Mısır	Kuzey ve Orta Amerika
Tütün	Amerika
Pamuk	Muson Asyası
Şeker pancarı	Almanya ve Rusya
Çay	Güney Çin ve Hindistan
Kahve	Etiyopya ve Yemen
Ayçiçeği	Meksika ve Peru

Cevap E

36. Tropikal Yağmur Ormanları: Ekvatorial iklim bölgesindedir. 6° K - 6° G enlemleri arasındadır. Amazon'da bu ormanlara selva denir. Yüksek boylu, geniş yapraklı ve her mevsim yeşil kalan çok sık ağaçlardan oluşmuştur.

Cevap A

37. Maden Çeşitleri

1. **Metaller:** Dörde ayrılır.

- Demirli: Hematit, pirit.
- Demir Alaşımllar: Krom, nikel.
- Demirsiz Olanlar: Alüminyum, bakır.
- Değerli Madenler: Altın, gümüş.

2. **Metal Olmayanlar**

- Madensel Yakıtlar: Petrol, taşkömürü.
- Madensel Gübreler: Fosfat, potas.
- Süs Eşyaları: Elmas, yakut.

Cevap A

38. Samsun – Haciosman Ormanı Tabiatı Koruma Alanı, Türkiye'nin ilk koruma alanıdır (07.04.1987).

Cevap C

39. Türkgözü sınır kapısı Ardahan'dan Gürcistan'a açılan bir sınır kapısıdır.

Cevap E

40. İlk çevre konferansı Stockholm BM İnsan – Çevre Konferansı: 1972

Cevap C

41. Çevresine göre yüksek ve dağlık bölgelerde yağış miktarı alçak alanlara göre daha fazladır.

Cevap A

42. Enklav: Toprakları tamamen başka ülke içinde olan ülkelerdir.

San Marino: İtalya

Vatikan: İtalya

Lesotho: Güney Afrika Cumhuriyeti

Baarle – Nassau: Hollanda

Malta ise bir ada devletidir.

Cevap E

43. Samsun, Amasya, Çorum ve Tokat hem YHGP'de hem de DOKAP içerisinde yer almaktadır.

Cevap D

44. Zamantı Suyu Kayseri Ovası sulama projesinde, Kızıllırmak ve Göksu Konya Ovası sulama projesinde, Fırat ve Dicle GAP'ta kullanılmaktadır. Ancak Dalaman'dan sulamada faydalanılır ama herhangi bir büyük sulama projesi içerisinde yer almamaktadır.

Cevap E

45. Japonya ucuz iş gücüne sahip olmadığı için tekstil sanayisine çok yatırım yapmamıştır.

Cevap A

46. Benin Kuzey Afrika'da yer alır.

Cevap C

47. **Hong Kong:** Dünyada en fazla uluslararası turiste sahip olan yerdir. İçerisinde barındırdığı kültürel çeşitlilik sebebi ile “**Asya'nın Dünya Şehri**” olarak tanımlanır.

Cevap C

48. Hürmüz ve Malakka boğazları petrol taşımacılığında oldukça büyük öneme sahip su yollarındandır.

Cevap A

49. Verilen illerde gelişme gösteren sanayi kolu otomotiv sanayisidir.

Cevap C

50. Hollanda İliman Okyanusal iklim sahasında yer aldığı halde çok alçak olduğu için yağış miktarı azdır. Ormanlar ülke yüzölçümünün sadece % 7'sini kaplar.

Cevap E

51. Doğu Karadeniz Bölümü normalde Türkiye'de yağış miktarı en fazla olan bölümdür. Bu durum toprakların aşırı yıkanmasına; tuz ve kirecin taşınmasına neden olmaktadır. Topraktaki kireç yağışla düşen asidi nötrleştirme özelliğine sahiptir. Toprakta kireç olmayınca asit de verebileceği maksimum zararı vermektedir.

Cevap D

52. Demir yolunun yoğun olduğu yerler;

- ABD doğusu
- Avrupa
- Asya'nın güneyi ve doğusu
- Afrika'nın güneyi

Cevap A

53. Roma daha çok tarihî, turistik ve dinî bir kent olarak ön plana çıkmaktadır. Sanayi kentleri arasında gösterilemez.

Cevap E

54. Soruda özellikleri verilen ülke Brezilya'dır.

Cevap A

55. Geleceğin ülkesi olarak nitelendirilen ülke Kanada'dır.

Cevap A

56. I ve II numaralı alanlar İslam kültür bölgesinde yer almaktadır.

Cevap A

57. **Subkontinental Devletler:** Yarı kıtasal alanlı devletlerdir. Hindistan, Çin, Brezilya en iyi örneklerdir.

Cevap C

58. En geniş alana sahip ilk 6 ülke

Rusya 17.075.000

Kanada 9.976.140

Çin 9.596.960

ABD 9.363.120

Brezilya 8.511.970

Avustralya 7.686.850

Cevap E

59. Mezotop devlet sınıflandırması biçimlerine göre değil alanlarına göre yapılan bir sınıflandırmadır.

Cevap C

60. **Eksen Ülkeler Hakimiyet Teorisi:** Dünya üzerinde bulunan 9 ülke (Endonezya, Hindistan, Pakistan, Türkiye, Mısır, Güney Afrika, Brezilya, Cezayir ve Meksika) eksen ülkedir. ABD; dünya üzerindeki bölgesel güç oluşturabilecek eksen ülkelere karşı strateji geliştirmektedir. Eksenel ülkelere hakim olan dünyaya hakim olur.

Cevap E

61. Soruda bahsedilen durum bir ölçme ve değerlendirme etkinliğidir. Tanıma ve hazırbulunuşluğu tespit etme türü değerlendirme olarak tanımlanır.

Cevap B

62. Ölçme ve değerlendirmenin gerçek hayat durumlarında yapılması otantik değerlendirme olarak tanımlanır. Bu soruda da öğrencilerin arazi çalışması sürecinde değerlendirmeleri otantik değerlendirme olarak tanımlanır.

Cevap D

63. I. 2018 Coğrafya Öğretim Programı'nda yapılandırıcılık ve buluş önemsenmiştir.
II. 2018 Coğrafya Öğretim Programı'nda araştırma ve sorgulama önemsenmiştir.
III. 2018 Coğrafya Öğretim Programı'nda dikte ve düz anlatım tavsiye edilmemiştir.

Cevap C

64. E seçeneğindeki ifade yanlıştır. Dönem başında tanıma ve hazırbulunuşluğu tespit etme türü diognastik değerlendirmeler yapılır.

Cevap E

65. Özdenetim, vatanseverlik, adalet, dürüstlük 2018 programında yer alır. E seçeneği ise bir kök değer olarak tanımlanmıştır.

Cevap E

66. I. öncül harita ve lejant okuma ile ilgilidir.
II. öncül analitik düşünme ile ilgilidir.
III. öncül mekânı algılama ile ilgilidir.

Yönleri bilme I. II. III. öncüllerin tümü ile ilgilidir. E seçeneğindeki empatik düşünme ise duyuşsal kazanımlar ile ilgilidir.

Cevap E

67. I. Okulun yeri için mekânın fiziki ve beşeri boyutlarının analiz edilmesi gerekir. (Mekânı algılama)
II. Okulun yeri için konumun işlevleri analiz edilmelidir.
III. I. ve 2. öncülde yapılacak analizlerden sonra pozitif ve negatif bileşenleri masaya yatırarak karar verme becerisinin kullanılması gerekir.

Cevap E

68. I. Sıcaklık ve iklim fiziki coğrafyanın insana etkisi ile ilgilidir.
II. Beşeri coğrafyanın morfolojiye etkisi konu edinilmiştir.
III. Beşeri coğrafyadan jeolojiye bir yansıma yoktur.

Cevap A

69. A. Gezi kazanımlarla ilişkili olduğu için ekstra program olarak tanımlanamaz.
B. İhmal edilen değil, uygulanan bir kazanımdır.
C. Kazanımlarla ve resmî programla uyumludur.
D. Ders planında yer alır.
E. Buluş dışı yöntemlerde kullanılabilir.

Cevap C

70. Harita çizme öğrenci görevlerinden ve becerilerinden biri değildir.

Cevap E

71. Coğrafyada çevrenin bireyi, kültürü ve toplumu belirlediği düşüncesi determinizm ile ilgilidir. Ancak daha sonra bazı bilim insanları bir belirlenimde insan ve çevrenin her ikisinin de ortak rolü olduğunu düşünmüştür. Bu yaklaşım probablist yaklaşımdır.

Cevap B

72. Öğretmenin fotoğraflar göstermesi ve tahmin istemesi öğrenci önbilgilerini canlandırma ve dersi bu ön bilgiler üzerine bina etmek ile ilgilidir.

Cevap A

73. Programlı öğretim bireyselleştirilmiş öğretim tekniğidir. C, D, E seçenekleri ise sınıf ortamında yapılır. Araştırma inceleme ve sınıf dışına araştırmaya yönelen tek seçenek proje tabanlı öğrenmedir.

Cevap A

74. Zihin haritaları öğrenci bilgilerini yansıtmak için yaratıcı işlevsel materyallerdir. B seçeneği tüm dönemi kapsar. C ve D önbilgileri tespit etmez kavram yanılgılarını giderir. E seçeneğindeki çalışma yaprağı ise öğretmen tarafından hazırlanır.

Cevap E

75. 2018 programında açıklamalar, sınırlandırmalar vardır. Ara disiplinler, modüler yapı yoktur. İhtiyaçlar yazılı metinde yoktur. Soruda bahsedilen durum kazanım açıklaması olarak tanımlanır.

Cevap D